

CEAOB - Organisaties van Openbaar Belang - rapport over de toepassing door auditcomités van de Europese voorschriften uit de Verordening (EU) nr. 537/2014 en de Richtlijn 2006/43/EG

Inleiding

Het Comité van Europese auditorstoezichthouders (*Committee of European Auditing Oversight Bodies of CEAOB*) publiceerde eind 2020 een analyse¹ van de toepassing van de Europese voorschriften voor de auditcomités. Het toetste hierbij de voorschriften uit de Verordening (EU) nr. 537/2014² en de Richtlijn 2006/43/EG³.

De analyse van het CEAOB kadert binnen de periodieke monitoring van de EU-markt voor het leveren van wettelijke controlediensten van organisaties van openbaar belang (hierna: "OOB's"⁴) overeenkomstig artikel 27⁵ van de Verordening (EU) nr. 537/2014.

De bevraging van het CEAOB van de Europese auditcomités resulteerde in 1.695 antwoorden uit 26 EU-lidstaten. Het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren (hierna: "het College") nam deel aan deze oefening en legde de vragenlijst in 2019 voor aan de auditcomités van Belgische OOB's en ontving 68 antwoorden⁶ op

---

¹ *CEAOB Analysis on Audit committee indicators collected as part of the 2nd market monitoring report*, 18 december 2020, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/ceaob-audit-committee-analysis-2020_en.pdf

² Verordening (EU) nr. 537/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang en tot intrekking van Besluit 2005/909/EG van de Commissie Voor de EER relevante tekst; <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/537/oj>

³ Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen, tot wijziging van de Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad en houdende intrekking van Richtlijn 84/253/EEG van de Raad (Voor de EER relevante tekst); <http://data.europa.eu/eli/dir/2006/43/oj>

⁴ Artikel 1:12 van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen (hierna: "WVV") definieert organisaties van openbaar belang of OOB's als de "*genoteerde vennootschappen waarvan de aandelen, winstbewijzen of de certificaten die betrekking hebben op deze aandelen zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt, de vennootschappen waarvan de effecten als bedoeld in artikel 2, 31°, b) en c), van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt, de kredietinstellingen, de verzekerings- of herverzekerings-ondernemingen, de vereffeninginstellingen en de met vereffeninginstellingen gelijkgestelde instellingen*".

⁵ Artikel 27 van Verordening (EU) nr. 537/2014 regelt een periodieke monitoring van de ontwikkelingen op de EU-markt voor het leveren van wettelijke controlediensten van OOB's. Hiertoe stelt elke bevoegde autoriteit en het ECN ten minste elke drie jaar een verslag op over de marktontwikkelingen en dient zij dit in bij het CEAOB, ESMA, EBA, EIOPA en de Europese Commissie.

⁶ De termen "auditcomités van Belgische OOB" in deze mededeling zijn te begrijpen als deze 68 deelnemende auditcomités.

een totaal van 179 aangeschrevenen (zijnde 38 procent)⁷. Naast de samenvatting van de analyse door de CEAOB van de globale Europese cijfers, wijdt het College in deze mededeling ook uit over zijn eigen analyse van de bevraging van de auditcomités van Belgische OOB's.

Voor de interpretatie van de resultaten is te onderlijnen dat deze steunen op de zelfbeoordeling van de deelnemende auditcomités.

Algemeen besluit

Algemeen blijkt uit het rapport dat de auditcomités en de commissarissen de Europese voorschriften in ruime mate toepassen. Zo houdt de overgrote meerderheid van de auditcomités **toezicht op de honoraria** van de commissaris.

Op een aantal gebieden bestaan er aanwijzingen dat ze de voorschriften niet naleven of dat er een gebrek aan inzicht bestaat in de toepassing van de voorschriften. Dit is het geval voor de monitoring van de **onafhankelijkheid** van de commissaris door het auditcomité en de rol van het auditcomité in het **selectieproces van een nieuwe commissaris**.

Voornaamste bevindingen

Het College wenst de volgende interessante bevindingen uit de analyse te delen:

- De Richtlijn 2006/43/EG, zoals gewijzigd door Richtlijn 2014/56/EU, voorziet dat het auditcomité grotendeels uit onafhankelijke bestuurders moet bestaan. De Belgische wetgever heeft deze bepaling niet overgenomen in de gemeenrechtelijke regeling. Abstractie makend van bijzondere sectorale wetgeving⁸, schrijft de wet in België slechts voor dat ten minste één lid van het auditcomité een onafhankelijk bestuurder zijn. Uit de analyse van het College blijkt echter dat 90 procent van de auditcomités van Belgische OOB's een meerderheid aan onafhankelijke leden heeft. De sector doet hierdoor beter dan de Belgische wetgever vooropstelt⁹. Mogelijks heeft dit te maken met de Belgische Corporate Governance Code 2009 die voorschrijft dat minstens de meerderheid van de leden onafhankelijk moet zijn.
- Gelijklopend aan de Belgische bevindingen, blijkt dat 8 procent van de Europese auditcomités verklaart dat de meerderheid van zijn leden niet onafhankelijk is van de gecontroleerde entiteit. Een mogelijke verklaring van het CEAOB is dat auditcomités gebruik kunnen maken van vrijstellingen die

---

⁷ De gegevens geven dus uitsluitend de antwoorden weer van de aan de survey deelnemende auditcomités zonder nazicht van de juistheid of volledigheid ervan. De auditcomités konden ervoor opteren om de vragen niet te beantwoorden. Gelet op het beperkt aantal ingevulde vragenlijsten is de representativiteit van deze gegevens voor de hele sector van OOB's niet gewaarborgd.

⁸ Vooral in de bank- en de verzekeringssector.

⁹ Het kan ook zijn dat de auditcomités die het best de regels volgen, ook meer geneigd waren om aan de survey deel te nemen.

in de lokale wetgeving zijn opgenomen. De gegevens kunnen anderzijds ook wijzen op niet-naleving van de wettelijke verplichtingen.

- 90 procent van de auditcomités van Belgische OOB's en 96 procent van de Europese auditcomités bewaakt actief het aan de commissaris betaalde bedrag aan honoraria. Dit beoogt de naleving van de 70 procent-limiet van de honoraria voor toegestane niet-controlediensten bij OOB's. Op deze manier draagt het auditcomité bij tot het bewaken van de onafhankelijkheid van de commissaris.
- Met betrekking tot de onafhankelijkheid van de commissaris ontving 95 procent van de Europese auditcomités de schriftelijke verklaring inzake onafhankelijkheid. Dit document is wettelijk verplicht en bevestigt dat de commissaris, het bedrijfsrevisorenkantoor en de vennoten, de senior-managers en de leidinggevendenden die de wettelijke controle uitvoeren, onafhankelijk zijn van de gecontroleerde entiteit. In België gold dit voor 97 procent van de auditcomités die aan de enquête hebben deelgenomen.
- Slechts 76 procent van de Europese auditcomités besprak met de commissaris de bedreigingen voor de onafhankelijkheid en de genomen veiligheidsmaatregelen om die bedreigingen in te perken. In België betreft het slechts 48 auditcomités van de 68 die de vragenlijst ingevuld hebben, zijnde 71 procent.
- In ongeveer de helft (54 procent) van de Europese OOB's waarvoor de vragenlijst werd ingevuld, biedt de commissaris naast zijn wettelijke controleopdracht ook niet-controlediensten aan. In België bedraagt dit 49 procent. Bovendien verklaarden al de betrokken Belgische auditcomités de verzoeken om verlening van de niet-controlediensten van de commissaris te hebben onderzocht. Uit het rapport van het CEAOB blijkt dat 92 procent van de Europese auditcomités¹⁰ de verzoeken om verlening van de niet-controlediensten door hun commissaris voorafgaandelijk heeft onderzocht. De houding van de overige 8 procent van de Europese auditcomités kan wijzen op een inbreuk op de regelgeving of verwijzen naar de praktijk om niet-controlediensten globaal goed te keuren zonder analyse van een concrete projecten. Ongeacht de reden waarom verzoeken om niet-controlediensten niet worden onderzocht, ontslaat dit auditcomités niet van hun verplichting tot goedkeuring van niet-controlediensten, en dit met het oog op de vrijwaring van de onafhankelijkheid van de commissaris.
- De naleving van de voorschriften over de rol van het auditcomité in het selectieproces van een nieuwe commissaris is voor verbetering vatbaar. Op de vraag of het auditcomité in zijn aanbeveling aan het leidinggevend of toezichhoudend orgaan ten minste twee kandidaten voor benoeming heeft genoemd, antwoordde slechts 58 procent van de Europese auditcomités bevestigend. In België gaat het om minder dan de helft (47 procent) van de auditcomités. Verzachtende omstandigheden zouden het gebrek aan geschikte kandidaten of het gebrek aan concurrentie op de auditmarkt kunnen zijn.

¹⁰ In België bedraagt dit 100 procent.

- Slechts voor iets meer dan de helft van de gecontroleerde OOB's in Europa en België (resp. 56 procent en 52 procent) bleek het selectieproces van een nieuwe commissaris niet te verhinderen dat bedrijfsrevisorenkantoren met een klein aandeel in de markt van de controle op OOB's¹¹ deelnamen. Dit wijst mogelijks op een hoge mate van niet-naleving of een gebrek aan inzicht in de Europese regelgeving. Door ieder bedrijfsrevisorenkantoor toe te laten om deel te nemen aan de selectieprocedure verhoogt de kans op meer concurrentie op de auditmarkt. Het College publiceert op zijn website¹² een lijst met de bedrijfsrevisorenkantoren van OOB's, met aanduiding van deze met een klein marktaandeel.

De resultaten van de analyse van het CEAOB en het College houden geen rekening met de nieuwe Belgische Corporate Governance Code 2020¹³ doordat de bevraging dateert van 2019. Met ingang van 1 januari 2020 zijn alle Belgische genoteerde vennootschappen verplicht om de 10 principes van deugdelijk bestuur vervat in deze Code 2020 toe te passen.

***

---

¹¹ Meer bepaald, kantoren die in het voorafgaande kalenderjaar minder dan 15 procent van de totale honoraria voor controles hebben ontvangen van OOB's in de betrokken lidstaat.

¹² Overeenkomstig artikel 16, lid 3 van de Verordening (EU) nr. 537/2014 publiceert het College een lijst van de bedrijfsrevisorenkantoren die de wettelijke controles van de financiële overzichten uitvoeren van OOB's: <https://www.fsma.be/nl/lijt-oob-revisorenkantoren-conform-artikel-16-lid-3-van-de-verordening-eu-nr-5372014>.

¹³ Het Koninklijk Besluit van 12 mei 2019 houdende aanduiding van de na te leven code inzake deugdelijk bestuur door genoteerde vennootschappen verplicht de Belgische genoteerde vennootschappen om de Belgische Corporate Governance Code 2020 aan te duiden als referentiecode in de zin van artikel 3:6, § 2, van het WVV.